BELÜGYMINISZTÉRIUM
Határőrség Országos Parancsnoksága
Budapest

Szolgálati használatra

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HATÁRŐRSÉG POLITIKAI CSOPORTFŐNÖKÉNEK

3. számú

UTASÍTÁSA

a személyi állomány eszmei-politikai oktatására

KIADJA:
A BM HATÁRŐRSÉG POLITIKAI CSOPORTFŐNÖKSÉGE

1975

ÁBTL - 4.2 - sz.n. - 3/1975 - BM HŐR Politikai CSF utasítása /1.

ÁBTL - 4.2 - sz.n. - 3/1975 - BM HÖR Politikai CSF utasítása /2

13-9/3/76

13-9/3 176.

BELÜGYMINISZTÉRIUM
Határőrség Országos Parancsnokság
Budapest

Szolgálati használatra!
010
..... sz. példány

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HATÁRŐRSÉG
POLITIKAI CSOPORTFŐNÖKÉNEK

3. számú

UTASÍTÁSA

a személyi állomány eszmei-politikai oktatására

KIADJA:
A BM HATÁRŐRSÉG POLITIKAI CSOPORTFŐNÖKSÉGE

1975

ÁBTL - 4.2 - sz.n. - 3/1975 - BM HÖR Politikai CSF utasítása /3

I.

AZ ESZMEI-POLITIKAI OKTATÁS FŐ FELADATAI

A BM Határőrségnél folyó eszmei-politikai oktatás feladatait az MSZMP XI. kongresszusa, a Politikai Bizottság 1975. június 3-i és az MSZMP Határőrségi Bizottsága 1975. szeptember 30-i határozatai jelölik meg.

A fenti határozatoknak megfelelően széles körben, rendszeresen, differenciáltan és aktív cselekvésre mozgósítva kell magyarázni, megértetni a XI. kongresszus anyagait, célkitűzéseit, pártunk programnyilatkozatát, a fejlett szocializmus építésének feladatait, társadalmunk továbbfejlesztésének gazdasági, politikai, ideológiai, kulturális követelményeit, az állam és közbiztonság védelmének és az államhatár őrizetének feladatait.

Az eszmei-politikai oktatást úgy kell végezni, hogy összhangban legyen az összbelügyi teendőkkel, a határőrség alaptevékenységével. Tegye tudatosabbá az államhatár őrizetéből, a határforgalom ellenőrzéséből, a határrend fenntartásából adódó feladatok végrehajtását.

Arra kell törekedni, hogy a XI. kongresszus célkitűzéseit, a határozatban rögzített feladatokat sokoldalúan, összefüggéseiben ismerjék meg és egységesen értelmezzék. Kerülni kell a túlzott elméletieskedést és a prakticizmust.

Legyen az eszmei-politikai oktatás a pártegység erősítésének és megújításának egyik állandó eszköze. Segítse elő a párthatározatok végrehajtásának, a párttagsággal járó kötelezettségek teljesítésének elvi megalapozottságát.

Biztosítani kell, hogy a személyi állomány folyamatosan megszerezze és bővítse a végrehajtó szolgálat, a különböző beosztások ellátásához szükséges marxista—leninista, politikai ismereteket.

Járuljon hozzá ahhoz, hogy a személyi állomány mindinkább eleget tegyen a szabályzatokban, a parancsokban és az utasításokban meghatározott követelményeknek, a világnézeti, politikai, erkölcsi és magatartásbeli elvárásoknak.

A kongresszusi anyagok oktatásán keresztül erősíteni kell a személyi állomány szocialista hazafiságát és internacionalista szemléletét. Kiemelten és sokoldalúan kell foglalkozni a Szovjetunióval és a szocialista országokkal való barátságunk, politikai, gazdasági és katonai együttműködésünk elvi, gyakorlati kérdéseivel.

A kongresszusi dokumentumok feldolgozását a hivatásos állomány körében össze kell kapcsolni a párt politikája elméleti alapjainak magyarázatával, biztosítva a politika egészének megértését, elfogadását, állandó és változó elemei összefüggéseinek felismerését.

A sorállomány politikai oktatásában elsősorban a párt politikájának időszerű és gyakorlati kérdéseit kell magyarázni, erősítve a párt iránti bizalmat és vonzódást.

Sokoldalúan és tényekkel alátámasztva kell foglalkozni a párt, a munkásosztály vezető szerepének érvényesülésével. Be kell mutatni a munkás-paraszt szövetség célját, szerepét és jelentőségét a fejlett szocialista társadalom építésében, a szocialista tudatosság és közgondolkodás erősítésében.

A tulajdonviszonyokat, az erre épülő osztályviszonyokat a termelőerők és a termelési viszonyok összhangjának oldaláról kell magyarázni, kiemelve e folyamatban mindkét szocialista tulajdonforma továbbfejlesztésének szükségességét, a szocialista állam erősítését, össznépi állammá való fejlesztésének útját, funkcióinak hatékony érvényesülését, a törvényesség betartásának és betartatásának fontosságát.

Elméletileg megalapozottabban és a soronlevő gazdasági feladatokhoz kapcsolva kell megértetni, elfogadtatni pártunk gazdaságpolitikáját. Ismertetni kell az ötödik ötéves terv és a programnyilatkozatban meghirdetett 15—20 éves népgazdaság-fejlesztés és életszínvonal-politika fő irányszámait.

Meg kell értetni, hogy a világgazdasági folyamatok kedvezőtlen hatásával tartósan kell számolnunk. A belső egyensúlyi és költségvetési gondjaink megoldásának útja a belső tartalékok

ÁBTL - 4.2 - sz.n. - 3/1975 - BM HÖR Politikai CSF utasítása /5

feltárása, a jobb és hatékonyabb munka, a KGST komplex programjában való aktív részvételünk.

Erősíteni kell a közgazdasági szemléletet annak érdekében, hogy a személyi állomány reálisan ítélje meg népgazdaságunk helyzetét, a gazdasági életben érvényesülő főbb folyamatokat, hogy csökkenjenek a felszínes, eredményeinket lebecsülő értékítéletek. Nagy gondot kell fordítani a szocialista építőmunka eredményeinek bemutatására.

Kiemelten kell foglalkozni pártunk és kormányunk nemzetközi tevékenységében és állásfoglalásaiban érvényesülő szocialista internacionalizmussal, a szocialista közösség melletti szilárd elkötelezettséggel, a világ haladó erőivel való szolidaritással, a tőkés országokkal való kapcsolatainkkal a békés egymás mellett élés elvei alapján és azzal a szívós harccal, melyet pártunk az imperializmus agresszív erői ellen, a béke védelméért folytat.

Úgy kell magyarázni és megértetni a világpolitika fő tényezőit; az erőviszonyokat, az enyhülési folyamatot, a békés egymás mellett élés gyakorlatát, a nemzetközi méretekben folyó ideológiai harcot és a fellazítási politikát, hogy növekedjen a személyi állományban a haza külső és belső védelméért, az államhatár őrizetéért érzett személyes felelősség.

Differenciáltan, az állománycsoportoknak megfelelően kell foglalkozni pártunk honvédelmi politikájával, kiemelt helyet biztosítva a honvédelmi politika lényeges vonásainak megértetésére.

A hivatásos állomány körében megalapozottabban kell magyarázni hazánk honvédelmi készsége, a katonapolitika, az állam és közbiztonság fenntartásának és védelmének elvi-politikai kérdéseit, az imperializmus katonai doktrínájában beállt változásokat és a kiváltó okokat.

A sorállomány körében a katonai szolgálat fontosságát, az államhatár őrizetének, a karhatalmi feladatok végrehajtásának politikai jelentőségét, a harckészültség magas szinten való tartását kell tudatosítani.

Erősíteni kell értelmileg és érzelmileg a Varsói Szerződéshez való tartozásunk jelentőségét, az e téren levő kötelezettségeink teljesítésének fontosságát, különösen a szocialista országok belügyi-határőrizeti szerveivel való fegyvertársi kapcsolataink ápolását.

Járuljon hozzá az eszmei-politikai oktatás az MSZMP XI. kongresszus határozatában a fegyveres erők és testületek részére meghatározott feladatok végrehajtásához:

„A fegyveres erők és testületek alapvető kötelességeik teljesítése során a jövőben is vállaljanak részt népgazdasági feladatok megoldásában, az ifjúság eszmei-politikai, kulturális nevelésében."

II.

AZ ESZMEI-POLITIKAI OKTATÁS SZERVEZETI KERETEI ÉS MÓDSZEREI

1. A sorállomány eszmei-politikai oktatása

a) A sorállomány politikai oktatása része a határőrségnél folyó politikai nevelőmunkának. Szervezése — mind tematikailag, mind időben — legyen összhangban a Magyar Néphadsereg csapatainál folyó politikai oktatással.

A BM Határőrség sorállománya egységes tematika szerint vegyen részt a politikai oktatásban. A tematika az alábbi oktatási ciklusokból álljon:[1]

I. A nemzetközi osztályharcról,

II. A fejlett szocializmus építéséről,

III. A szocialista honvédelem kérdései.

A sorállomány politikai oktatása olyan bevezető tananyagok — ún. állandó témák — feldolgozásával kezdődjön, melyek a katonai, a határőrszolgálat szükségességét, a határőrökkel szemben támasztott követelményeket és elvárásokat tudatosítják. E tananyagok oktatása előzze meg a kiképzőpontokon az egységes tematika tananyagainak feldolgozását.

[1]**Megjegyzés:** Az egységes tematika, az oktatási ciklusok témáinak esetleges módosítására vonatkozóan — az MN Politikai Főcsoportfőnökével egyetértésben — 1977 nyarán intézkedem.

Az egységes tematika I—III. tanulmányi ciklusa tananyagainak oktatását egyszerre végezzék a kiképzőpontokon és a határőrség többi alegységénél. Ennek érdekében a kiképzőpontokon mindig azokat a tananyagokat oktassák a határőr- és szakkiképzés időszakában, melyek abban az időben a végrehajtószolgálatot ellátó alegységeknél és a határőrizetet biztosító szakalegységeknél kerülnek feldolgozásra.

A tiszteskép ző szakaszok sorállománya dolgozza fel a: Pedagógiai és lélektani alapismeretek — tankönyvet. A tisztesek — a tiszteskép zés befejeztével — kapcsolódjanak be az egységes tematika témáinak tanulásába.

A politikai oktatás — a leszerelés előtt álló állománynál — „Az eskü egész életre kötelez!" tananyag feldolgozásával, a Munka Törvénykönyvvel és időszerű munkaügyi kérdésekkel foglalkozó tájékoztatóval záruljon.

b) A politikai oktatásra a kiképzőpontokon továbbra is heti 6, a végrehajtószolgálatot ellátó alegységeknél és a határőrizetet biztosító szakalegységeknél heti 4, az új kiképzési rendszerű műszaki zászlóaljnál pedig havi 8 órát biztosítok.

c) Az egységes tematika tananyagainak feldolgozása nem veszi igénybe a politikai oktatásra biztosított teljes időt. Bizonyos óraszámmal továbbra is a kerület (ezred) politikai osztály rendelkezik. Ezt az időt olyan kérdések feldolgozására fordítsák, melyeket a kerületnél (ezrednél) kialakult határőrizeti, erkölcsi-fegyelmi helyzet, melyeket a határőrség, az egység és az alegységek előtt álló feladatok követelnek meg. Ennek az időnek a felhasználását gondosan tervezzék, a témák kiválasztásánál az alegységek helyzetét és sajátos feladatait figyelembe véve differenciáljanak s a propagandistáknak adjanak a foglalkozások levezetésére segítséget. Néhány óra felhasználását pedig bízzák teljesen az alegységekre.

Váltás után a végrehajtószolgálatot ellátó alegységeknél és a határőrizetet biztosító szakalegységeknél a politikai oktatás két hétig szünetel. Használják fel ezt az időt a kollektívák kialakítására, a helyi sajátosságok megismertetésére a kiképzőpontokról bevonult sorállománnyal.

d) A politikai foglalkozásokon való részvétel a határőrség teljes sorállománya részére kötelező. Távolmaradás oka lehet:

szolgálat, betegség, szabadság és szolgálatmentes nap. A részvétel biztosításáért, a foglalkozásról távollevők részére pótfoglalkozás megtartásáért az alegység parancsnoka felelős.

A politikai foglalkozások levezetésének időpontját — az alegységparancsnokok javaslatait figyelembe véve — alegységenként differenciálva az egység parancsnoka határozza meg. A politikai foglalkozás időpontja legyen összhangban a szolgálat ellátásával, a szabályzatokban meghatározott pihenési idővel.

e) A politikai oktatást a kiképzőpontokon határás, a közvetleneknél, az objektumőrző alegységeknél és az új kiképzési rendszerű műszaki zászlóaljnál négyórás oktatási napokon végezzék. Az oktatási nap foglalja magába a politikai oktatás mindhárom mozzanatát.

Az őrsökön és a FEP-eken a heti 4 óra felhasználásának módját a politikai osztályvezető határozza meg. Engedélyezem kétórás komplex foglalkozások tartását.

f) A foglalkozásvezető — a felkészülés és a foglalkozás levezetése során — vegye figyelembe a résztvevők politikai tájékozottságát, ismeretszintjét. A tansegédletben meghatározottakat további elméleti kérdésekkel ne egészítse ki, óvakodjon az elméletieskedéstől.

A bevezető előadás a kiképzőpontokon megtartható összevontan, vagy századonként. A közvetleneknél a bevezető előadás megtartható több alegység (század, szakasz) részére összevontan. Az ismeretek bővítése — összevont filmvetítés, üzem-, TSZ- és múzeumlátogatás kivételével — csak szakaszonként tartható, a csoportos beszélgetés ugyancsak szakaszonként tartható.

A bevezető előadás a tansegédletben közölt előadásra épüljön, a foglalkozásvezető annak anyagát aktuális kérdésekkel egészítse ki. Használjon szemléltető eszközöket, készítsen táblavázlatot. Az előadás időtartama ne haladja meg az egy órát. Az előadást vázlatból tartsa a propagandista, a tansegédletben levő előadás felolvasását megtiltom.

Az ismeretek bővítésére biztosított idő egy részét (maximálisan 50 százalékát) használják fel egyéni tanulásra és csoportos felkészülésre. A további időt a tananyaghoz kapcsolódó film-, diafilmvetítésre, a magnóműsor lejátszására, versek, rövid szemelvények felolvasására, szemléltető anyag bemutatására for-

dítsák. Elméleti folyóiratok cikkeinek, hosszabb újságcikkeknek a felolvasását, a tananyaghoz nem kapcsolódó filmek vetítését a politikai foglalkozáson megtiltom.

A csoportos beszélgetés foglalja magába a feldolgozott tananyag megvitatását és a tanultak rendszerezését. A foglalkozásvezető irányítsa úgy a vitát, hogy a résztvevőket elvezesse a helyes következtetések levonásához, hogy meggyőzze őket a helyes álláspontról.

A politikai oktatás színesítése, nevelő hatásának fokozása érdekében a bevezető előadás és a csoportos beszélgetés kezdhető, megszakítható vagy befejezhető magnószalagról vers lejátszásával.

g) A sorállomány politikai oktatásának a nevelés és a világnézeti ismeretek adása egymással összefüggő feladata. Az oktatás hatását, a tananyagok ismeretét, elsajátítását értékelni kell.

A kiképzőpontokon a határőr- és szakkiképzés (tiszteskézés) végén mérjék fel a határőrök (tisztesek) világnézeti ismereteinek szintjét, a tananyagok ismeretét. Az alegységeknél az egyes tanulmányi ciklusok (I., II., III.) feldolgozásának befejezése után ugyancsak értékeljék a határőrök politikai ismereteinek szintjét.[1]

A politikai osztályok a kerület (ezred) alegységeinek — 1976. III. 1. után végrehajtandó — bizottsági ellenőrzései során értékeljék a feldolgozott ciklusok témáinak ismeretét.

Az értékelésnél induljanak ki a tansegédletben megfogalmazott követelményekből. A tananyag ismeretének felmérését egészítsék ki az aktuális nemzetközi kérdések ismeretének értékelésével. Az ellenőrzés kérdéseit a politikai osztály dolgozza ki.

Az értékelés, az összkövetelményi programban meghatározottak szerint: kiváló, jó, megfelelő, vagy nem megfelelő.

Az értékelés számszerű eredményeit jegyezzék be a harckiképzési nyilvántartásba, s a versenymozgalom felmérésénél számítsák be.

---

[1]**Megjegyzés:** Az egyes oktatási ciklusok témáiból végzendő felmérések során a kiképzőpontról a felmérés előtt bevonult sorállományt csak azon témákból kell értékelni, melyeket a kiképzés befejezése óta már az alegységnél dolgoztak fel.

2. A hivatásos állomány, a kinevezett és a szerződéses polgári alkalmazottak eszmei-politikai oktatása

a) A hivatásos állomány és a kinevezett polgári alkalmazottak eszmei-politikai oktatása továbbra is a pártoktatás rendszerére épüljön. Tanulmányozni kell az eszmei-politikai oktatás a Magyar Néphadseregnél bevezetett új rendszerét és hasznosítani annak tapasztalatait.

b) Az oktatás alapozó és továbbképző tanfolyamokra épüljön. Alapozó tanfolyamokat a tiszthelyettesi és a kinevezett polgári állomány azon tagjai részére kell szervezni, akik még nem rendelkeznek a marxista—leninista középfokú iskola által nyújtott ismeretszinttel.

A továbbképző tanfolyamok anyagait elméleti konferencia rendszerben kell feldolgozni. Szervezésüknél figyelembe kell venni a különböző beosztásokat és az eltérő felkészültséget.

A foglalkozások munkaidőben, legalább négy óra időtartammal kerüljenek levezetésre. Az oktatásban való részvétel kötelező. A beosztottak folyamatos politikai önképzéséért, a részvétel biztosításáért a szakmai vezetők felelősek. A foglalkozások idejét havi naptári tervben kell rögzíteni. Oktatás alól felmentést kapnak a különböző közép- és felsőfokú állami-, pártoktatásban, a katonai és belügyi tanintézetekben tanulók, valamint a sorállomány propagandistái.

c) Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése érdekében javítani kell a tanulmányi fegyelmet, a tárgyi tudást, a klasszikusok tanításainak felfrissítését és a témákhoz való kapcsolását. A foglalkozások segítsék elő a szemléletformálást, a dialektikus gondolkodást, a lényeglátást, az ok- és okozati összefüggések felismerését, a tanultak alkalmazásának készségét.

d) Az eszmei-politikai oktatás tematikáit évenként adom ki, melyek alapján a politikai osztályok szervezzék meg az új oktatási évet.

Az oktatási csoportokba való besorolást évente parancsban jelentessék meg. Az 1975—76-os oktatási évet novemberben kezdjék meg és júniusban fejezzék be. A további oktatási évekre vonatkozóan külön intézkedem.

e) A marxista—leninista egyetemen, szakosító tanfolyamon, speciális kollégiumokon az iskolázási tervben szereplő hivatásos állományúak tanulhatnak. Szakosító tanfolyamon elsősorban a politikai osztályok beosztottai és a hivatásos állomány propagandistái tanuljanak.

f) Szakszervezeti oktatást a szerződéses polgári alkalmazottak részére kell szervezni. A politikai osztályvezetők és a propaganda főelőadók tájékozódjanak a szakszervezeti oktatás helyzetéről, tematikáiról. Adjanak segítséget az oktatás megszervezéséhez, biztosítsanak propagandistákat. A foglalkozásokat munkaidőben tartsák.

III.

A PROPAGANDAMUNKA FELTÉTELEI, IRÁNYÍTÁSA

a) Politikai Csoportfőnökség Agit. prop. kultur osztálya a határőrség vezető propagandistái és az Országos Parancsnokság hivatásos állománya propagandistái munkáját irányítja. Minden év III. negyedévében szervezzen tanfolyamot a vezető politikai munkások részére és tematikánként előkészítő foglalkozást az Országos Parancsnokság propagandistái számára.

b) A politikai osztályok a kerületek — ezred — hivatásos és sorállománya propagandistáinak irányításáért, felkészítéséért a felelősek.

Irányító munkájukban fő figyelmet az elvi-politikai kérdések kiválasztására, egységes értelmezésére, az oktató-nevelő munkában meghatározott feladatok színvonalas végrehajtásának számonkérésére, a hatékonyság növelésére, a propagandisták helyi tényekkel és érvekkel való ellátására, elvi-pedagógiai és pszichológiai felkészítésére, a jó tapasztalatok általánosítására fordítsák.

Folyamatosan ellenőrizzék, segítsék az oktató-nevelő munkát. Differenciáltan foglalkozzanak a propagandistákkal, megkülönböztetett gondot fordítsanak azok segítésére, akik a propaganda munkában kevés tapasztalattal rendelkeznek.

Ellenőrzéseik során mindenekelőtt a hatékonysággal összefüggő kérdéseket vizsgálják, népszerűsítsék és általánosítsák a jó módszereket, tegyenek intézkedéseket a hiányosságok okainak feltárására és megszüntetésére.

Minden szinten koordináltabb tevékenységet kell folytatni a pártbizottságokkal és az alapszervezetekkel. Rendszeresebbé kell tenni a közös munkamegbeszéléseket, konzultációkat és értékeléseket.

c) A sorállomány propagandistái hivatásos állományúak lehetnek. Sorállományúak kizárólag a politikai osztályvezető engedélyével vezethetnek foglalkozást.

A bevezető előadást a politikai helyettesek, távollétük esetén az alegységparancsnokok és helyetteseik tartsák. Az ismeretek bővítését és a csoportos beszélgetést az őrsökön a politikai helyettesek, a századoknál a szakaszparancsnokok vezessék.

d) Alapkiképzésen az első és második témából (A Magyar Néphadsereg jellege, feladata; A katonai szolgálat célja és követelményei) a bevezető előadást a kiképzőpont politikai helyettese, a harmadik témából. (A határőrség szerepe, feladatai társadalmi rendünk védelmében) a kiképzőpont parancsnoka tartsa.

A leszerelők részére: Az eskü egész életre kötelez! — témából a foglalkozást az alegység parancsnoka vezesse.

e) A sorállomány propagandistáinak módszertani tanfolyamait — erre vonatkozó intézkedéseim szerint — készítsék elő, vezessék le. A politikai osztályok beosztottainak részvétele a propagandisták módszertani tanfolyamain kötelező. A kiképzőpontokon a század politikai helyettesek minden oktatási nap előtt vezessenek le módszertani foglalkozást a szakaszparancsnokok számára.

f) A hivatásos állomány és a kinevezett polgári alkalmazottak eszmei-politikai oktatását végző propagandisták kiválasztásának kritériumai: magas szintű elméleti-politikai, szakmai felkészültség, politikai-mozgalmi tapasztalat, széles körű érdeklődés és általános műveltség, személyes példamutatás a köz- és a magánéletben, megfelelő pedagógiai ismeretek és jártasságok.

Az alapozó tanfolyamokat középfokú, a továbbképző tanfolyamokat felsőfokú politikai képzettséggel, illetve ismeretekkel rendelkező propagandisták vezessék.

A propagandisták felkészítésének és továbbképzésének fő formái: folyamatos politikai önképzés; marxista—leninista esti egyetem; szakosító tanfolyam; speciális kollégium; katonai továbbképzés; propagandista módszertani tanfolyamok és propagandista előkészítő foglalkozások.

A hivatásos állomány propagandistái részére tematikánként és témánként tartsanak előkészítő foglalkozásokat, ezeket a politikai osztály beosztottai vezessék. A politikai osztály beosztottai oktatási csoportokat ne vezessenek.

Az előkészítő foglalkozásokon a témák elvi-politikai összefüggései és a módszertani kérdések megbeszélésén túl tájékoztassák a propagandistákat a fontosabb párthatározatokról, kormányrendeletekről, parancsokról, utasításokról, a határőrizet, az erkölcsi-fegyelmi helyzet aktuális kérdéseiről, az információ során szerzett hangulati, szemléletbeli tényezőkről.

g) A sorállomány részére a politikai oktatáshoz tananyagot, a propagandisták számára tansegédletet, diafilmet és magnóműsort biztosítok. A politikai osztályokat a MAFILM Katonai Studió a sorállomány politikai oktatásához készülő filmjeivel továbbra is ellátom.

A hivatásos állomány és a kinevezett polgári alkalmazottak részére a tananyagot térítés ellenében biztosítom. A Kossuth Kiadó gondozásában megjelenő tananyagokat a politikai osztályok önállóan szerezzék be. A propagandisták és helyetteseik tananyagai és tansegédletei térítésmentesek.

Tovább kell javítani az eszmei-politikai oktatásban a szemléltető eszközök és anyagok felhasználását. A központilag biztosított szemléltető eszközökön túl, helyi készítésű anyagokkal is segíteni kell a propagandisták munkáját.

IV.

POLITIKAI TÁJÉKOZTATÓK, ELŐADÁSOS PROPAGANDA

a) A sorállomány részére tartsanak — havonta két órában, több alkalommal — politikai tájékoztatót, a politikai osztályvezető által meghatározott napon. A politikai tájékoztatók előadói kizárólag hivatásos állományúak és külső előadók lehetnek. Fontosabb kérdésekről a kerület vezetői, a kerületparancsnokság tisztjei tartsanak az alegységeknél tájékoztatót. A teljes

állomány tájékoztatása érdekében — ha szükséges — ismételjék meg a foglalkozást. Ezeken a politikai tájékoztatókon az alegységek hivatásos állománya is vegyen részt.

b) A hivatásos állomány, a kinevezett és a szerződéses polgári alkalmazottak számára tartsanak hétfői napokon, munkaidőben — havonta legalább négy óra időtartammal — politikai tájékoztatót.

A hivatásos állományúak politikai tájékoztatóit a kerület (ezred) vezetői tartsák meg, szorgalmazzák a külső szakelőadók meghívását is. A határőrség, kerület (ezred) előtt álló időszerű feladatokról havonta egy alkalommal tartsanak politikai tájékoztatót. A tájékoztatókon való részvétel az egész személyi állomány részére kötelező, a részvételért a közvetlen vezetők felelősek.

A kerület- (ezred-) parancsnokság és az alegységek hivatásos állománya részére továbbképzéseken a foglalkozási idő 20 százalékában foglalkozzanak időszerű politikai kérdésekkel.

A hivatásos állomány részére készült tájékoztatókat az alegységek hivatásos állománya részére is biztosítsák és ezek feldolgozását, illetve ismeretét ellenőrizzék.

c) Szervezzenek az előadásos propaganda keretében a hivatásos és a sorállomány részére állambiztonsági, honvédelmi, jogi és technikai propagandaelőadásokat.

A Politikai Csoportfőnökség által biztosított politikai tájékoztató és előadásos propagandaanyagokat egészítsék ki helyi érvekkel, alkalmazzák a szemléltető eszközöket. (Film, tabló, táblai vázlat stb.)

V.

A HIVATÁSOS ÁLLOMÁNY PSZICHOLÓGIAI-PEDAGÓGIAI TOVÁBBKÉPZÉSE

A hivatásos állomány részére tartsanak félévenként 4 óra időtartamban nevelési konferenciát.

A nevelési konferenciákon a hivatásos állomány egésze vegyen részt, a konferenciákat szervenként vezessék le, melyekhez tananyagot biztosítok.

VI.

AZ ESZMEI-POLITIKAI OKTATÁS ÉRTÉKELÉSE, JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG

a) Az eszmei-politikai oktatás helyzetéről a kerületparancsnokok, a politikai osztályvezetők és a politikai osztályok beosztottai legyenek tájékozottak. Az oktatás tapasztalatait év közben egy esetben osztályértekezleten értékeljék.

Minden év júliusában a propagandistákkal együtt részletesen értékeljék az eszmei-politikai oktatás helyzetét (a sorállomány eszmei-politikai oktatását az előző év júliusa és az értékelés évének júliusa között feldolgozott tananyagokra vonatkozóan, a hivatásos állomány eszmei-politikai oktatását az előző év novembere és az értékelés évének júliusa között feldolgozott témákra vonatkozóan). Az értékelés foglalja magában a hivatásos állomány pszichológiai-pedagógiai továbbképzésének tapasztalatait is.

Ebből az értékelésből egy példányt július 15-ig terjesszenek fel a Politikai Csoportfőnökség Agit. prop. kultúr osztályára.

b) Jelen utasításom kiadásával egyidejűleg 1974-ben megjelent oktatási utasításomat hatályon kívül helyezem.

Budapest, 1975. október 17.

DR. ÁBEL LÁSZLÓ s. k.,
ezredes
BM Hőr. politikai csoportfőnöke

T E M A T I K Á K

a BM Határőrség személyi állománya eszmei-politikai oktatásához

ÁBTL - 4.2 - sz.n. - 3/1975 - BM HÖR Politikai CSF utasítása /17

T E M A T I K Á K

a BM Határőrség sorállománya politikai oktatásához az 1976/77-es évre

TEMATIKA

a kiképzőpontokon végzendő politikai oktatáshoz

a) Állandó témák

Sorsz.	A tananyag címe
1.	A Magyar Néphadsereg jellege, feladatai.
2.	A katonai szolgálat célja.
3.	A határőrség szerepe, feladatai társadalmi rendünk védelmében.
4.	A határ menti lakossággal való együttműködés jelentősége.

b) Változó témák

Az I., II. vagy III. oktatási ciklus tananyagai.

Az 1975. októberben és 1976. márciusban bevonulók az I. sz. oktatási ciklus tananyagait; az 1976. augusztusban bevonulók a II. sz. oktatási ciklus tananyagait; az 1977. januárban és júliusban bevonulók a III. sz. oktatási ciklus tananyagait dolgozzák fel a határőr és szakkiképzésen.

Feldolgozásukra vonatkozóan minden kiképzési ciklus előtt intézkedem.

c) Tiszteskép zés

Sorsz.	A tananyag címe
1.	A katonai fegyelem lényege és jellege a határőrségnél.
2.	Pedagógiai és lélektani alapismeretek.

TEMATIKA

a határőrök és tisztesek politikai oktatásához

I. tanulmányi ciklus: A nemzetközi osztályharcról.

Sorsz.	A tananyag címe
1.	A két világrendszer és jellemzőik.
2.	A szocialista világrendszer kialakulása, fejlődése.
3.	A Szovjetunió szerepe a szocialista világrendszerben.
4.	A kapitalista világrendszer felbomlása, az imperializmus céljai, törekvései és lehetőségei napjainkban.
5.	Az erőviszonyok alakulása, tényezői és hatása a két világrendszer küzdelmére.
6.	A béke és a háború kérdései napjainkban.
7.	A szocialista építés eredményei hazánkban.
8.	A fejlett szocializmus felépítésének időszerű kérdései.

II. tanulmányi ciklus: A fejlett szocializmus építéséről.

Sorsz.	A tananyag címe
1.	A társadalmi viszonyok továbbfejlesztésének feladatai hazánkban.
2.	A gazdasági építőmunka feladatai. Életszínvonal és szociálpolitikai célkitűzéseink.
3.	A szocialista országok gazdasági együttműködése. A KGST.
4.	A szocialista tudatosság és életmód fejlesztésének feladatai.
5.	A párt vezető szerepe és fejlesztésének feladatai társadalmunkban.
6.	A szocialista építőmunkánk nemzetközi feltételeinek alakulása.
	A békés egymás mellett élés és a két rendszer kibékíthetetlen ellentéte.
7.	Külpolitikánk alapelvei és feladatai.

III. tanulmányi ciklus: A szocialista honvédelem kérdései.

Sorsz.	A tananyag címe
1.	A Magyar Néphadsereg haladó hagyományai.[1]
2.	Néphadseregünk három évtizedes fejlődése és jelenlegi helyzete.[2]
3.	A szocialista viszonyok jellemzői a Magyar Néphadseregben.
4.	Az imperializmus katonai szervezeteinek lényege és szerepe. A NATO. A szocializmus építése és védelme egységes feladat.
5.	A Varsói Szerződés lényege és szerepe.
6.	A Magyar Néphadsereg a Varsói Szerződés tagja.
7.	Osztálytestvéreink, fegyverbarátaink.
8.	Fegyverbarátunk, a legyőzhetetlen szovjet hadsereg.

Váltás előtt, leszerelők részére.

Sorsz.	A tananyag címe
1.	Az eskü egész életre kötelez!
2.	Elhelyezkedéssel, Munka Törvénykönyvvel kapcsolatos tájékoztató.[3]

[1], [2] Ezekhez a témákhoz a politikai csoportfőnökség tananyagot, vagy segédanyagot készít.

[3] Tájékoztató, melyhez sem tananyagot, sem segédanyagot nem biztosítunk.

T E M A T I K Á K

a BM Határőrség hivatásos állománya
és a kinevezett polgári alkalmazottak
marxista—leninista oktatásához
az 1975/76-os oktatási évre

1. sz. TEMATIKA

A szocialista társadalom fejlődésének kérdései — tanfolyam

Sorsz.	A téma címe
1.	A szocialista társadalom jellemző vonásai.
2.	A termelési mód fejlődése a szocializmusban.
3.	A szocialista társadalom osztályszerkezete.
4.	A szocializmus anyagi, technikai bázisa. A termelőerők fejlesztése a szocializmusban.
5.	A szocialista gazdaság tervszerű, kiegyensúlyozott fejlesztésének követelménye.
6.	A párt szerepe a szocialista társadalomban.
7.	A szocialista állam jellemző vonásai és fejlesztésének kérdései.
8.	A szocialista demokrácia fejlesztésének kérdései.
9.	Az ideológia és a kultúra szerepe a szocialista társadalomban.
10.	A szocialista erkölcs kérdései.

A tematika anyagából, — a BM Határőrségnél, — nyolc téma feldolgozására kerül sor. A politikai osztályvezető határozza meg, mely témák feldolgozását tartja szükségesnek. Erről a döntésről tájékoztassa a propagandistákat.

2. sz. TEMATIKA

Új párttagok tanfolyama

Sorsz.	A téma címe
1.	A párt tagjai. A párttagok kötelességei és jogai.
2.	A demokratikus centralizmus a párt szervezeti felépítésének és működésének alapelve.
3.	A párt legfelsőbb szervei. A pártbizottságok és a pártvezetőségek.
4.	A pártalapszervezetek és működésük elvei.
5.	Az állami és tömegszervezetek pártirányítása.
6.	A társadalmi viszonyok fejlődése, továbbfejlesztésük feladatai.
7.	Népgazdaságunk helyzete, szocialista fejlesztésének feladatai.
8.	A párt életszínvonal- és szociálpolitikájának eredményei és további célkitűzései.
9.	Társadalmunk ideológiai állapota, a szocialista tudatosság és életmód fejlesztésének feladatai.
10.	Szocialista építőmunkánk nemzetközi feltételeinek alakulása, nemzetközi kapcsolataink fejlesztésének feladatai.

A tematika anyagából, — a BM Határőrségnél, — nyolc téma feldolgozására kerül sor. A politikai osztályvezető, — miután véleményt kért a PB titkártól, — határozza meg, mely témák feldolgozását tartja szükségesnek. Erről a döntésről tájékoztassa a propagandistákat.

3. sz. TEMATIKA

Gazdaságpolitikai kérdések tanfolyama — ipari tagozat

Sorsz.	A téma címe
1.	A szocializmus termelési viszonyai.
2.	A szocialista gazdaság tervszerű és kiegyensúlyozott fejlesztésének követelménye.
3.	A nemzetközi gazdasági kapcsolatok szerepe és fejlesztésének feladatai.
4.	Az ötödik ötéves terv fő célkitűzései.
5.	Az ipar fejlesztésének fő feladatai.
6.	A vállalati gazdálkodás alapjai és fő követelményei.
7.	A gazdasági hatékonyság növelésének módszerei és feladatai.
8.	A szocialista elosztás elve. A párt életszínvonal- és szociálpolitikája.
9.	A szocialista munkaverseny-mozgalom szerepe és fejlesztésének feladatai.
10.	A dolgozók és szervezeteik szerepe a vállalatok életében.

A tematika anyagából, — a BM Határőrségnél, — nyolc téma feldolgozására kerül sor. A politikai osztályvezető határozza meg, mely témák feldolgozását tartja szükségesnek. Erről a döntésről tájékoztassa a propagandistákat.

4. sz. TEMATIKA

A társadalmi és állami élet kérdéseinek tanfolyama

Sorsz.	A téma címe
1.	A mai magyar társadalom csoport-struktúrájának jellemző vonásai.
2.	A munkásosztály fejlődése. A munkásosztály vezető szerepe.
3.	Az osztályszövetség fejlődése. A párt szövetségi politikája.
4.	A pártélet fejlesztésének feladatai a fejlett szocialista társadalom építésének időszakában.
5.	Az állami élet és a szocialista demokrácia fejlesztése. Az állami munka pártirányítása.
6.	A tanácsok helye és szerepe az államszervezetben és a szocialista demokrácia fejlesztésében.
7.	A munkahelyi demokrácia kérdései.
8.	A nők és az ifjúság helye és szerepe a társadalom életében. A párt nő- és ifjúságpolitikája.
9.	A tömegszervezetek és tömegmozgalmak helye és szerepe a szocialista társadalomban.

A tematika anyagából, — a BM Határőrségnél, — nyolc téma feldolgozására kerül sor. A politikai osztályvezető határozza meg, mely témák feldolgozását tartja szükségesnek. Erről a döntésről tájékoztassa a propagandistákat.

5. sz. TEMATIKA

A nemzetközi politikai kérdések tanfolyama

Sorsz.	A téma címe
1.	A világpolitika fő tényezői és a nemzetközi erőviszonyok alakulása.
2.	A szocialista világrendszer kialakulása. A szocializmus építésének általános törvényszerűségei és a nemzeti sajátosságok.
3.	A szocializmus építésének eredményei, a továbbfejlesztés fő feladatai az európai szocialista országokban.
4.	A Szovjetunió társadalmi és gazdasági fejlődése. Az SZKP XXIV. kongresszusa békeprogramjának megvalósulása.
5.	A Varsói Szerződés államai külpolitikai és katonai együttműködésének elméleti és politikai kérdései.
6.	A KGST-országok gazdasági együttműködése és a szocialista gazdasági integráció.
7.	A szocialista külpolitika elméleti alapjai és gyakorlati kérdései. A szocialista országok ideológiai együttműködésének időszerű feladatai.
8.	A kapitalizmus általános válsága és annak hatása az imperializmus stratégiájára és taktikájára.
9.	Az antiimperialista harc fejlődésének fő tendenciái a fejlődő országokban.
10.	Harc a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységéért.

A tematika anyagából, — a BM Határőrségnél, — nyolc téma feldolgozására kerül sor. A politikai osztályvezető határozza meg, mely témák feldolgozását tartja szükségesnek. Erről a döntésről tájékoztassa a propagandistákat.

6. sz. TEMATIKA

A pártirányítás és a pártélet kérdéseinek tanfolyama

Sorsz.	A téma címe
1.	Az MSZMP marxista—leninista párt. A pártegység erősítésének jelentősége.
2.	A párt szociális összetétele. A tagfelvételi munka alapelvei, feladatai.
3.	A pártalapszervezetek helye, szerepe a párt tevékenységében.
4.	A pártalapszervezetek vezető testületei tevékenységének alapelvei.
5.	A párthatározatok előkészítése, a végrehajtás megszervezése és ellenőrzése.
6.	A párt káderpolitikája. A káder- és személyzeti munka pártirányításának és ellenőrzésének feladatai a pártalapszervezetekben.
7.	Az állami szervek, a tömegszervezetek és mozgalmak pártirányítása.
8.	A pártalapszervezetek irányító és ellenőrző munkája a gazdaság területén.
9.	Az alapszervezetek szerepe az ideológiai munkában. A pártpropaganda irányítása és szervezése.
10.	A közvélemény megismerése és befolyásolása. Az agitációs munka fejlesztésének feladatai.